

hvem Ansvaret egentlig skal ligge for, at denne Reform paa en saa skandaløs Maade trækkes i Langdrag. Naar man har talt om, at det var et Tillidsvotum, vi med det foreliggende Forslag vilde give den højtærede Justitsminister, saa mener jeg, jeg kan anse mig for fritaget for at dvæle ved den Art Indvendinger; det er kun Indvendinger, som enten skjule over Ligegyldighed for Sagen eller styldes ligefrem Uvilje imod den. Thi et Tillidsvotum kan der dog umuligt siges at ligge deri, at vi ville vise, at det er vor alvorlige Vilje at indfri de mange Øster, vi have givet vore Vælgere af Befolkningen om at fremme denne store Sag. Man har bragt mit Forslag i Forbindelse med Gendarmer og provisoriske Assessorer osv. Jeg vil kun dertil sige, at Retsreformen løber man ikke saa let til at gennemføre, saa jeg vil dog haabe, at vi ikke skulle beholde baade Gendarmer og provisoriske Assessorer, indtil vi komme saa vidt. Vi skulle gøre, hvad vi kunne, for at saa Reformen hurtigst muligt, men vi maa være belavede paa, at det vil tage Tid, inden vi saa det Hele ført ud i Livet. Der er endnu et Hensyn, som for mig spiller en ikke saa ringe Rolle; det er det, at man ikke kan være blind for, at for hvert Aar, der gaar, bliver Udsigten til at saa en god Retsreform gennemført ringere og ringere. Det er næppe ubekendt for nogen, i alt Fald næppe for dem, der have interesseret sig for denne Sag, at der blandt Juristerne vokser en stadig stigende Stemning mod Retsreformen i den Form, som Grundloven paabyder den. Jeg mener, at vi bør benytte Tiden, saa længe vi kunne haabe at saa et Resultat i Overensstemmelse med Grundlovens Bud. Og lad mig tilføje, at vi ogsaa bør benytte Tiden til at saa Sagen frem, medens vi endnu kunne gøre Regning paa Medvirken af det ærede Medlem fra Viborg (Klein), hvis udmærkede Indsigt og sjældne Arbejdskraft vi jo alle her i denne Sal erkende.

Den højtærede Minister udtalte forleden, da jeg spurgte ham om hans Stilling til Sagen, at selvfølgelig maatte det af Processkommissionen udarbejdede Udkast undergives et Gennemsyn. Derom kan der sikkert ikke være nogen Tvivl. Det fornødne Gennemsyn kan selvfølgelig foretages paa forskellige Maade. Det kan gøres derved, at Regeringen gaar Udkastet igennem med nogle af sine Embedsmænd, maasse lader en eller anden foretage Rejser til Norge eller Tyskland for at indsamle de Erfaringer, man der har gjort, siden man fik en ny Retsstilstand indført. Det kan ogsaa foregaa paa den Maade, at den højtærede Minister nedsetter en Kom-

mission til at foretage Gennemsynet. Man kan have forskellige Meninger om, hvilken Vej der er den bedste. Jeg tror, at naar man lægger Vægt paa at saa Sagen fremmet saa hurtigt som muligt, maa den bedste Vej være den at saa en Kommission nedsat med det Formaal at fuldende Revisionen uden noget unødvendigt Ophold. Det kan ikke være Opgaven ved Gennemsynet at grublisere over hver enkelt Paragraf i de meget vidtløftige Lovarbejder; Opgaven kan kun være den, mener jeg, at underkaste de væsentlige Punkter en fornyet Overvejelse og et Gennemsyn under Hensyn til de Erfaringer, der ere indhøstede, siden det paagældende Forslag sidst har foreligget Rigsdagen. Jeg skal hermed slutte, idet jeg anbefaler ærede Medlemmer nu at vise, hvor vidt det har været Målor med deres stærke og ofte gentagne Forsikringer om, at Retsplejen var en Sag som stod i allerførste Række, naar Talen var om Reformen i vort Samfund.

Orup: Det ligger selvfølgelig fjernt for mig her enten at ville rejse eller deltage i en almindelig akademisk Debat om et Forslag, der ikke eksisterer, om en Sag, der ligger i Maanen. Den ærede Forslagsstiller har jo heller ikke givet nogen Anledning til en saadan Debat. Han erklærede selv, at han fandt det overflødig at gaa ind paa Realiteten af denne Sag, og de Spørgsmaal, der vedrøre den nuværende Retsplejes Mangler og en tilkommende Retsplejes Fortrin, vilde han lade ligge. Der er altsaa af den Grund saa meget mindre Anledning for mig til at komme ind paa det. Heller ikke den Beslutning, der foreligger, indeholder nogen saadan Opfordring. Jeg skal erkende, at den er kemist ren for enhver Realitet, der er ikke nogen som helst Bestledning med Hensyn til, hvorledes denne Reform skulde være, som den ærede Forslagsstiller ønsker, at Tinget skulde opfordre den ærede Justitsminister til at fremsætte, slet ingen. Mig forekommer det, at man kun kunde stemme for et saadant Forslag, dersom man havde den almindelige Opfattelse, at en hvilken som helst Forandring, lige meget hvilken, vilde være attraaeværdig. Denne Opfattelse har jeg ikke. Jeg har ikke den Tro, at det ikke kan blive værre, end det er, og det forekommer mig, at det er en Bilsfarelse at have en saadan Tro, som vi i de sidste Aar burde være kurerede for. Det har vist sig, at vi aldrig have naaet Maalet. Det har bestandig kunnet blive værre, og det er ikke saa, at der ikke kan komme en Retsreform indeholdende Grundlovens §§ 71 og 74, som ikke vil være en endnu værre Tilstand end